

Η ΜΝΗΣΗ ΤΟΥ ΝΑΥΤΟΥ

— Ἡ μάχη, τὴν ὁποίαν μοῦ ζητεῖτε να σὰς διηγηθῶ, ἦτο φοβερά, μᾶς εἶπεν ὁ γέρον ναυτικός ἀνάπτων τὴν πίπταν του.

Ἡμεθα εἰς τὰ 1813 εἶχα πληρωθῆ καὶ ὁ ἱερός με διέταξε να μείνω εἰς τὴν ξηρὰν ἕως ὅτου να γείνω καλά. Δὲν εἰμπορῶ να σὰς περιγράψω τί στενοχωριά μ' ἔπιανε, ὅταν ἀπὸ τὰ ὀχυρώματα τοῦ Σαιν Μαλώ ἔβλεπα μεταγχολικὰ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐνθυμούμενη τὰς συζητήσεις τῆς μάχης, τὸν κίρρον ὅπου, με τὸν πέλευον εἰς τὴν λιμένα μας διὰ ἔσφοδον εἰς κανὲν ἀγγλικὸν πλοῖον ἔφερνα εἰς τὸν ποδὸν μου τὴν ἀστροφειγιά τῶν νυκτῶν ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν, τὰ τολμηρὰ στρατηγήματα, με τὰ ὁποῖα ὁ γενναῖος πειρατής, ὁ ἄρχηγός μας, κατώρθωνε να νικᾷ τοὺς ἐχθρούς μας, καὶ ἐνοσιωθῆ ἕνα πόθον μέσα μου να ξανακρίσω πάλιν τὴν ζωὴν ἐκείνη, τὴν γεμάτη ἀπὸ κινδύνους.

Ἐχάρηκα λοιπὸν πολὺ ὅταν ἔμαθα ὅτι ἕνα βρῆξι, ὁ Ἡφαιστὸς, ὠπλιζέτο εἰς τὴν λιμένα μας διὰ να φύγη. Ὁ πλοίαρχος με ἐπήρην ὡς ἀντιπλοίαρχον. Ὁ Ἡφαιστὸς ἐφαινετο διὰ κάθε ἄλλο κατὰλληλος παρὰ διὰ πόλεμον ὅσο εἰξευραν ἀπὸ πλοῖα ἐκίνου τὴν κεφαλήν των ἅμα τὰ ἔβλεπαν ἀπὸ πλησίον καὶ οἱ συμπατριῶταί μας δὲν ἠλπίζον ὅτι θὰ κάμωμεν μεγάλα πράγματα μ' ἐκείνο τὸ αἰπιόκαραβό ἢ ἀρματωσιά μας δὲν ἦτο τῆς προκοπῆς, οὔτε οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους εἶχαμε παραλάβει μαζί μας.

Ἦσαν ὀλίγοι, καὶ ἦσαν ἢ πολὺ νέοι ἢ πολὺ γέροι. Ὁ Ναπολεὼν τότε ἐμάζεψε διὰ τὸν στρατὸν χιλιάδες κάθε χρόνον διὰ τοὺς πειρατὰς ἔμειναν ὅτι ἐπερίσσειεν ἀπὸ τὴν στρατολογίαν.

Οὐτε ἡμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν εἶχαμε ἀκριθῆ ἰδέαν ποῖοι κινδῦνοι μᾶς ἐπερίμεναν, ἀλλὰ τὸ ἄγνωστον μᾶς εἴλκυε, καὶ ἐλέγαμεν ὅτι ἡ τύχη, ἡ ὁποία τόσο συχνὰ ἐβοήθησε τοὺς προηγουμένους μας, θὰ βοηθήσῃ καὶ ἡμᾶς να κυριεύσωμεν κανὲν ἀγγλικὸν πλοῖον, καὶ να ἐξακόλυθῶμεν τὸ ἔργον μας καλλίτερα ἐφωδιασμένοι.

Ἄρᾳ ἐβύσθησε κάλδς ἄνεμος ἐκάμαμε πανιά, καὶ μετ' ὀλίγον ἀφήσαμεν ὀπίσω μας τὰ νησάκια, τὰ ὁποῖα περιτριγυρίζουν ὡς ζώνη τὸν λιμένα μας. Ἐπειτα ἀπ' ὀλίγας ἡμέρας εἰμεθα εἰς τὸν Ὠκεανόν, πρὸς δυσμὰς τῶν ἀκτῶν τῆς Βρετανίας. Ἀπ' αὐτὸν τὸν δρόμον ἐπερνοῦσαν τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ἐπέστρεφον εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡμεῖς ὁμοῦ ἀνωφελῶς παρεπρνοῦσαμεν τὸν ὄριόντα, κανὲν πανὶ δὲν ἐφαινετο. Εἶχαμεν ἀποφασίσει να φύγωμεν ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς θαλάσσης, ὅταν ὁ σκοπὸς μᾶς ἔκαμε σημεῖον ὅτι διέκρινε μακρὰν ἐν πλοῖον.

— Τέλος πάντων! εἶπεν ὅλοι.

Ἐκάμαμεν τὰς προετοιμασίας μας διὰ να ὁρμήσωμεν ἐπάνω του καὶ τὸ κυριεύσωμεν. Ὁ πλοίαρχος τὸ ἐκύτταξε με τὸ τηλεσκοπίον του καὶ δὲν ἔλεγε λέξιν.

— Εἶνε φρεγάδα ἀγγλική, εἶπεν ἀφοῦ παρετήρησε καλά καλὰ. Ἐρχεται κατεπάνω μας εἶνε τρέλλα να τὴν περιμένωμε πρῆπει να φύγωμε.

Αὐτὸ ἀπαιτοῦσεν ἡ φρόνησίς καὶ τὸ ἐκάμαμεν ὄχι χωρὶς λύπην. Ἄλλα μετ' ὀλίγον ἐνοήσαμεν ὅτι ἡ φρεγάδα ἔτρεχε γρηγορώτερα ἀπὸ ἡμᾶς καὶ μᾶς ἐπλησίαζει ὀλοῦν καὶ δὲν θὰ κατωρθώγαμεν ἐπὶ τέ-

λους να τῆ: ξεφύγωμεν. Ἡ φρεγάδα κῆτή ἦτο ὠρῆιον πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἤρχετο ἐπάνω μας καμαρωτὰ ὡς να ὑπερηφανεύετο διὰ τὴν δυνάμιν του.

— Παιδιά, μᾶς εἶπε τότε ὁ πλοίαρχος, ἡ ὠρα δὲν εἶνε διὰ ψεύματα, πρῆπει να σὰς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν οὔτε ἕνα εἰς τὰ ἑκατὸν δὲν ἔχομε ἐλπίδα να νικήσωμε ἄλλο δὲν μᾶς μένει παρὰ ἡ ν' ἀποθάνωμεν ὡς ἄνδρες, ἢ να πᾶμε να λυώσωμε μες εἰς τὰ ἐγγλέζικα κάτεργα.

Τὰ κάτεργα αὐτὰ δύο ἀπὸ ἡμᾶς τὰ εἶχον ἰδεῖ, καὶ κατώρθωσαν να φύγουν μᾶς εἶχαν διηγηθῆ τί βάσανα καὶ τί καταφρόνια ὑπέφεραν ἐκεῖ μέσα οἱ Γάλλοι αἰχμάλωτοι ὅλοι λοιπὸν με ἕνα στόμα ἐφωνάχαμεν:

— Ν' ἀποθάνωμεν!

Ἀφοῦ πλέον ἀπεφασίσαμεν να πολεμήσωμεν, ἐπροσπαθοῦσαμεν να κερδίσωμεν δύο τρεῖς ὠρας, διότι εἰς τὸ σκότος εἰμποροῦσαμεν να πολεμήσωμεν καλλίτερα. Ὅταν ἡ φρεγάδα μᾶς ἐπλησίασε κ' ἐμνε ἀνάμεσον μας μόνον ἕως μισὸ μίλι εἶχε νυκτώσει. Μᾶς ἐτίναξε μία σφαῖρα κανονιοῦ ὡς προσταγὴν να παραδοθῶμεν, ἀλλ' ἡμεῖς ἐκαρφώσαμεν τότε τὴν σημαίαν μας ἐπάνω εἰς τὴν ἀκρὰν τοῦ μεγάλου κατάρτιου με ἄλλους λόγους τοὺς ἀπαντήσαμεν ὅτι δὲν ἐπαραιδοῦμεθα καὶ ὅτι θὰ τοὺς ἐπολεμούσαμεν με ὅλα τὰ δυνατὰ μας.

Ἀμείως σχεδὸν μία σφαῖρα ἦλθε κ' ἐτρέπησε ἐν ἀπὸ τὰ πανὰ μας καὶ ἐπειτα ἤρχισε δυνατὸς κανονοβολισμὸς ἐναντίον μας χωρὶς ὁμοῦ να μᾶς προξενήσῃ μεγάλην ζημίαν.

— Μὴ ἔξοδεύωμεν εἰς τὰ χαμένα τὸ μπαροῦτί μας, εἶπεν ὁ πλοίαρχος ἄς περιμένωμε να λυγώσουν ὅσο να τοὺς φθάνουν αἱ σφαῖραί μας.

Εἰξεύραμεν ὅτι τὰ κανόνια μας δὲν ἐφθάναν ὅσον τῶν ἐχθρῶν μας, καὶ μετ' ὀλίγον ὅσον καὶ ἂν ἐπλησίασαμεν, παρετήρησαμεν ὅτι σχεδὸν δὲν τοὺς ἔβλεπαν. Ὁ πλοίαρχος ἔστρεψε τὸ πλοῖον ἀπ' ἐδῶ ἀπ' ἐκεῖ, δεξιᾶ, ἀριστερᾶ, διὰ να μὴ εἰμπορῆ να μᾶς σημαδεύῃ εὐκόλα ὁ ἐχθρός αἱ σφαῖραι τῶν Ἀγγλιῶν ἐπιπταν αἱ περισσότεραι εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον μᾶς ἐτημάδευεν καλλίτερα, ἐπλησίαζεν ἡ καταστροφὴ μας. Τότε ἐβύσθησεν εὐνοϊκὸν ἀεράκι καὶ ἡμεῖς με δλην τὴν ὁρμὴν μας ἐχυθήκαμεν ἐπάνω εἰς τὸ ἀγγλικὸν πλοῖον.

— Ἐφοδος, παιδιά! ἐφώναξεν ἡ φωνὴ τοῦ πλοίαρχου.

Αὐτὴ ἦτο συνήθως ἡ τακτικὴ τῶν πειρατῶν καὶ συχνὰ εἶχεν ἐπιτύχει ἄλλ' οἱ Ἀγγλοὶ τὴν εἰξευραν, καὶ ἔλαβαν τὰ μέτρα των. Ὅταν, ἀφοῦ ἐρίψαμεν τοὺς γάντζους μας, ἠθελήσαμεν να σαρφαλώσωμεν ἐπάνω εἰς τὴν φρεγάδα, ἔριψαν ἐπάνω εἰς τὰ κεφάλια μας βαρεῖα πράγματα, ἀναμμένας ὑλαῖς, μᾶς ἔχυσαν ἀναμμένο κατράμι καὶ με μακρὰ κόνταρια ἐκτυποῦσαν τοὺς πλεόν τολμηρούς πολλοὺ ἀπὸ ἡμᾶς ἔπεσαν τότε καὶ δὲν ἐξανασηκώθησαν πλέον. Τὸ σχεδίον μας δὲν ἐπέτυχεν ἔπρεπε να φύγωμεν.

Ὁ Ἡφαιστὸς ἦτο τόσο μικρὸς κοντὰ εἰς τὴν φρεγάδα, ὡστε δὲν ἐφθάνεν οὔτε εἰς εἰς ταῖς κανονοθυρίδες της. Τὰ δύο πλοῖα ἦσαν σχεδὸν κολλημένα τὸ ἐν με τὸ ἄλλο, καὶ τόσο ὅπου δὲν ἔμνε τόπος διὰ να κανονοβολήσωμεν ἀγκυλὰ καὶ τὰ κανόνια μας εἶχαν ζεσταθῆ τόσο πολύ, ὡστε δὲν εἰμ-

πορούσαμεν νὰ τὰ ἐγγίσωμεν. Κάποτε ἓνα κύμα μᾶς ἀπεμάκρυνε καὶ τότε οἱ ἐχθροὶ ἤρχιζαν δυνατὸν πῦρ ἐναντίον μας, τὸ ὁποῖον ὁμῶς ἐξ αἰτίας τοῦ σκότους δὲν μᾶς ἐπείραξε πολὺ. Μίαν στιγμήν ἡ σελήνη ἐβγήκεν ἀπὸ τὰ σύννεφα, τὰ ὁποῖα τὴν ἐσκεπάσαν ἕως τότε· εἶδα τότε ὅλους τοὺς Ἄγγλους μαζεμένους ἐπάνω εἰς τὸ κατὰστρομα. Ἐμπρὸς ἔμπρὸς ἦτο ἓνας νέος ἀξιωματικὸς καὶ εἶδιδε διαταγὰς, ἡσυχὸς ὡς γὰρ ἦτο εἰς καμμίαν αἰθούσαν — τὸν ἐσημάδευσα μὲ τὸ τουφέκι μου, ἐπυροβόλησα καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ἔπεσε.

Ἐπειτὰ ἀπὸ ἓν λεπτόν τὰ κύματα μᾶς ἔρριψαν καὶ πάλιν ἐπάνω εἰς τὴν φρεγάδαν, τὴν ὁποίαν μὲ κάθε τρόπον ἐπροσπλήθουσαμεν νὰ τρυπήσωμεν διότι ὅσο ἐβλέπαμεν ὅτι δὲν εἰμπορούσαμεν νὰ κἀμωμέν τίποτε, τότεν μεγαλειτέρᾳ ἐγένετο ἡ λύσσα μας. Ὁ Ἄγγλος πλοίαρχος ἤθελε νὰ τελειώσῃ μίαν διὰ πάντα μὲ ἡμᾶς. Ἐνα φῶς ἐφάνη ὀλοτρόγυρα εἰς τὸ πλοῖόν καὶ ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸ βρῖκι μας· δυνατὴ μυρωδιὰ ἀπὸ θεῖον καὶ νέφτι μᾶς ἐπερικύκλωσε· ἡ φωτιὰ ἔα μᾶς ἀποτελείωνε εἰς ὀλίγον. Εἰξέυραμεν ὅτι ἡμεθεα γκῆμενοι ἀλλὰ ἐννοουσαμεν νὰ ἐκδικηθῶμεν. Ἐγινόμεθα ὡσάν τρελλοὶ μόνον τοῦ ἐσυλλογίζεσθαι ὅτι ἡμεῖς θὰ ἐβουλιζάμεν, ἐνῶ οἱ Ἄγγλοι θὰ ἔλεγκν ἡσυχῶ ἐπάνω εἰς τὴν ἀπείρακτὴ φρεγάδα τῶν. Ναί, ἀπὸ τὸν θυμὸν μας ἡμεθεα ὡσάν τρελλοὶ. Κάποιοι ἀπὸ ἡμᾶς ἐνθυμήθη τότε ὅτι εἰς τὴν πλώρην τοῦ βρικίου μας εἴχαμε πολλὰ ὀβούζια. Χωρὶς νὰ φροντισόμεν διδούδι διὰ τὴν φωτιὰ, ἐτρέξαμεν ὅλοι καὶ ὁ καθεὶς ἐπῆρε ὅσα εἰμπορέσει, καὶ τὰ ἐπετάξαμεν εἰς τὸ κατὰστρομα, εἰς τὰς κλινοθυρίδας, παντοῦ ὅπου εἰμπορέσαμεν· μὲ αὐτὸ ἐσκοπέυαμε ν' ἀποχειρισώμεν τὴν ζωὴν. Ἐξάφνα οἱ πυροβολισμοὶ τῶν ἐχθρῶν μας ἔπαυσαν, καὶ σύγχυσις καὶ ὀχλοβοὴ ἠκούσθη ἐπάνω εἰς τὸ ἀγγλικὸν πλοῖον. Φλόγες ἤρχισαν νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ κατὰστρομα, ἔπειτα ἠκούσαμε μίαν φοβεράν ἐκρηξίν, ἡ ὁποία ἐτράνταξε τρομερὰ καὶ τὸ ἰδικὸν μας πλοῖον· ἔπειτα ἠκούσαμε ἓνα δυνατὸν τριγμὸν ἐν ἀπὸ τὰ ὀβούζια μας εἶχε σπάσει μέσα εἰς τὴν πυριτιδαποθήκην. Ἡ μισὴ φρεγάδα τινάχθηκε εἰς τὸν ἀέρα, ἡ ἄλλη ἔγειρε ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ἔπειτα ἐβούλιαξε σιγὰ σιγὰ εἰς τὴν ἄβυσσον.

Ἄμα εἶδαμεν αὐτὴν τὴν καταστροφὴν, ὁ ἄγριος θυμὸς μας κατεπράυνθη, καὶ ἤρχισαμεν νὰ λυπούμεθα τὰ δυστυχεῖ θύματα. Ἐνῶ μερικοὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἔδυναν τὴν φωτιὰ, οἱ ἄλλοι ἔρριπταν τὴν μεγάλην βάρκην εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ἦταν κατὰτρυπήμενη ὡσάν κόσκινον καὶ ἐβούλιαξε καὶ αὕτη. Ἐπλησίαζε νὰ ἐξημερωσῇ εἰς τὸ πρῶτον φῶς τῆς ἡμέρας· εἶδαμεν τὰ κεφάλια ὡσάν ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν νὰ κινουῖνται ἐπάνω ἀπὸ τὰ κύματα τοῦ ἐφωνάξαμεν νὰ ἔλθουν εἰς τὸ πλοῖόν μας, μᾶς ἀπήντησαν ὅλοι, ἀλλὰ οἱ περισσότεροι εἶχαν τυφλωθῆ ἀπὸ τὴν ἐκρηξίν καὶ δὲν ἔδλεπαν νὰ ἔλθουν. Ἦτο τρομερὸν θέαμα, ποῦ ἐσπάραζε τὴν καρδίαν. Δὲν εἰμπορούσαμεν νὰ τοὺς βοηθῶμεν καὶ τοὺς εἶδαμεν ὅλους νὰ χλοῦν τὸν ἓνα κατόπι ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἐνας καύτης ὅπου ἐκρατοῦσε ἓνα ἄλλον ἐκλούμηντε περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ἐβλάβαιεν διὰ μᾶς τὰ δυνατὰ διὰ νὰ τὸν σώσωμεν, ἀλλὰ κατωρθώσαμεν μόνον νὰ τραβήσωμεν εἰς τὸ πλοῖόν μας ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ σώσῃ. Ἀλλοίμονον! καὶ αὐτὸς ὁ δυστυχὴς δὲν

εἶχε τίχην νὰ ζήσῃ. Τὸ στήθος τοῦ ἦτο τρυπημένον μὲ μίαν σφαίραν ἦτο χωρὶς φόρεμα καὶ τὸ αἷμά του ἀνκατεύετο μὲ τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης. Ὁ νέος ἐκεῖνος ἦτο εὐμορφὸς ὡς ἀρχαῖον ἀγαλμα, εἶχε φυσιογνωμίαν συμπαθητικὴν.

Ἦτο ὁ ἀξιωματικὸς, τὸν ὁποῖον εἶχα πληγώσει. Ἡ καρδία τοῦ ἐκτυποῦσεν ἀκόμῃ μὲ τὰς περιπετήσεις μας τὸν ἐκάμαμεν ν' ἀνοίξῃ τὰ μάτια του, τὰ ὁποῖα ἐκάρρωσεν ἐπάνω μου. Καὶ μοῦ ἐφάνη ὅτι μοῦ ἔλεγε μὲ τὸ βλέμμα του ὅτι δὲν εἰμπορούσε νὰ μοῦ εἰπῇ μὲ τὸ στόμα.

— Δικτὶ ἀπὸ τόσους ἐδιάλεξες ἐμένα νὰ κτυπήσῃς; Ὁ θάνατός μου δὲν θὰ σ' ἔκκαμε ἐσένα νὰ ζήσῃς· δικτὶ λοιπὸν ἠθέλητες νὰ μὲ σκοτώσῃς; Ποία ἰδέα σοῦ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν σου ὅταν μ' ἐσημάδευσες; Διὰ τί μοῦ ἔκοφες τὴν ζωὴν μου ἐνῶ εἶχα τόσας ἐλπίδας ἐμπρὸς μου;

Εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν ἔμεινεν ἕως ὅτου ἡ τελευταία πνοὴ τῆς ζωῆς ἐγάθη ἀπὸ τὸ σῶμα ἐκεῖνο.

Ὅταν τὸ πτώμα του ὅπως καὶ τῶν ἰδικῶν μας νεκρῶν τὰ ἐρρίψαμεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔμεινα κάμποσῃ ὥραν ἀκίνητος παρατηρῶν τὴν θέσιν ὅπου τὸ κύμα τοὺς ἐσκεπάσε διὰ πάντα. Εἰς ὅλον τὸ ταξεῖδι ἔβλεπα ἐμπρὸς μου τὸ πρόσωπον τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ πολλὰς φορές εἰς τὴν ζωὴν μου ἐνθυμήθητι τὸ παράπονον, τὸ ὁποῖον εἶχα ἰδεῖ εἰς τὸ βλέμμα του.

Ἦτο θαυμάσιος τὸ πλοῖόν μας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Γαλλίαν. Τὰ παντὰ ἦσαν καταξέσχισμένα, τὰ κατάρτια καὶ τὰ σχοινιά κομμένα, ἡ σκάφη κατὰτρυπήμενη καὶ εἰς τὸν ὄριον ἐστομυπώναμεν καὶ τρύπαις. Ἐφθάσαμεν σιγὰ σιγὰ εἰς τὸ Σαιν Μαλώ καὶ μᾶς ὑπεδέχθησαν μὲ χαρὰν καὶ μ' ἐνθουσιασμόν. Ἀλλὰ ἐμὲ δὲν μοῦ ἔκκαμε ἐντύπωσιν ὅλα αὐτὰ, ἐσυλλογίζομαι ἀδιάκοπα τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον νέον, τὸν ὁποῖον εἶχα σκοτώσει.

Εἰς τὴ 1814 ὁ Ναπολεὼν ἐνίκηθη καὶ ἡ Γαλλία ἔκαμεν εἰρήνην μὲ τὴν Ἀγγλίαν. Τότε ἤρχισε ζωηρὸν ἐμπόριον ἀπὸ τὸ ἓνα κράτος εἰς τὸ ἄλλο. Ἡ Γαλλία εἶχε μεγάλην ἀνάγκην ἀπὸ ἀποικιακὰ προϊόντα, καὶ ὅσοι ἐπρωτοεφερῆν ἦσαν βέβαιοι ὅτι θὰ εἶχαν μεγάλα κέρδη.

Ἐνας μεγάλεμπορος ἀπὸ τὸ Σαιν Μαλώ μ' ἔβαλε πλοίαρχον εἰς ἓν πλοῖόν του· καὶ ἐτραβήξα διὰ τὸ Πλυμούθ. Μ' ἐβούστησεν εἰς ἓνα Ἄγγλον, ὁ ὁποῖος ἀρῶν τοῦ ἔκοψαν τὸ πόδι κατόπιν ἀπὸ τὴν μάχην τοῦ Τραλαλάρο, ἔκαμεν ἐμπορικὰς ἐργασίας καὶ ἀπέκτησε μεγάλην περιουσίαν. Οἱ ἐχθροὶ, οἱ ὁποῖοι πολεμοῦν μὲ γενναϊότητι ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ἐν καρπῷ πολέμου, συνεννοοῦνται εὐκολὰ ἐν καιρῷ εἰρήνης. Μετ' ὀλίγον ἐγένειαμεν φίλοι μὲ τὸν Βελφάστ καὶ διηγήθημεν ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον ὅτι ἐνθυμούμεθα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ὅπου ἐτάξιθεύαμεν μὲ ἐχθρικὰς σημάδας. Τὸ ἐμπορικὸν τοῦ κατὰστρομα ἦτο εἰς τὴν προκομμίαν τοῦ Πλυμούθ, ἀλλὰ κάθε βράδυ ἐπέστρεφε εἰς τὴν κατοικίαν τοὺς, τὴν ὁποίαν ἔκτισεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς τὴν ἀκραν ἐνδὸς βράχου.

Μίαν ἡμέραν μ' ἐπροσκάλεσεν εἰς τὸ σπητὶ τοῦ πρόσωπον ἐφάνεραμεν ἀπερίγραπτον λύπην.

— Εἶδες τίποτε, Τζέννη; τῆς εἶπεν ὁ σὶρ Βελφάστ.

— Ὅχι, πατέρα, ἀπήνησεν αὐτὴ μὲ μελαγχρο-

λικήν φωνήν, καὶ ὁμῶς ἔπερασε ἕνας χρόνος ἀπὸ τότε τοῦ ἔφυγε.

— Ἄς ἔχωμε ἐλπίδα, Τζένη, οἱ ναυτικοὶ εὐρίσκουν πολλὰ ἐμπόδια εἰς τὸν δρόμον των.

Ἐκάθησε, ἀλλὰ ὅσον ἐβάσταξε τὸ γεῦμα δὲν ἔβγαλε λέξιν ἀπὸ τὸ στόμα της· βυθισμένη εἰς τὰς σκέψεις της ἔτρωγε χωρὶς νὰ νοιώθῃ τί ἔκαμνε. Πρὶν τελειώσῃ τὸ γεῦμά μας, ἐσηκώθη σιωπηλὰ καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ εἶποτε, ἐτράδηξε πρὸς τὸν βράχον. Ἐστάθη ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν καὶ ἀκίνητη ἐπαρτηροῦσε τὴν θάλασσαν.

— Καυμένη Τζένη! εἶπε σιγὰ ὁ σὶρ Βελφάστ. Δὲν ἐτόλμησα νὰ τὸν ἐρωτήσω, ἀλλ' αὐτὸς μοῦ εἶπε μόνος του:

— Ἄλλη φορὰ ἡ Τζένη ἦτο ἡ πλέον ζωηρὰ καὶ χαρούμενη κόρη. Τὸ σπῆτι ἦτο γεμάτο γέλια καὶ τραγούδια. Τὴν ἀρραδώνισα μ' ἕνα νέον, τὸν ὁποῖον ἀγαποῦσε ἀπὸ τὴν δὲν ἄκοιτις, ἕνα λαμπρὸ νέον, τὸν ὁποῖον ἀγαποῦσε μὲ τὴν καρδιά της ὡπως κ' ἐκείνη. Ἐμῆκεν εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικόν. Ἡ Τζένη ὑπέφερε χωρὶς παράπονον τὸν ἀποχωρισμὸν ἐκείνου. Ὅταν ἐπέστρεψε, ἡ χαρὰ των δὲν εἶχε ὅρια· τί σχέδια ἔκαμναν, τί ἐλπίδας εἶχαν, κ' ἐγὼ ἐχαίρομην μὲ τὴν εὐτυχίαν τους κ' ἐλογάριαζα εἰς τὰ γηρατειά μου νὰ ἰδῶ ἐγγόνια ἀπὸ τὴν κόρη μου κ' εἶπειτα ν' ἀποθάνω. Ὁ Ροβέρτος ἔλαθε διαταγὴν νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὴν φρεγάδα "Εκλα". Ἀρὰ ἐγύριζε, θὰ ἐγένετο ὁ γάμος. Ἡ Τζένη τὸν ἀπεχάρησε μὲ πολὺ περισσοτέρην λύπην παρὰ εἰς τὸν πρῶτον ἀποχωρισμὸν καὶ ἐπῆγε μαζὶ του ἕως μέσα εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἔφυγε μόνον ὅταν ἐξεκίνησε ἡ φρεγάδα. Εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποχωρισμοῦ της ἔβαλεν εἰς τὸν δακτυλὸν της ἕνα δακτυλίδι ὡσάν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐφοροῦσε αὐτὸς· ἀλλὰ δὲν εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ δακτυλίδια διὰ νὰ ἐνθυμῆται ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Ὅταν ἡ φρεγάδα μὲ φοσηκωμένα πανιά ἐδῆκεν εἰς τὸν βλάστην αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἐπέρασε ἡμέρα πού νὰ μὴν ὑπάγῃ νὰ καθῆσθαι εἰς ἐκεῖνον τὸν βράχον.

Ἐνὰ πρωὶ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ περασμένου χρόνου ἔρχεται καὶ μοῦ λέγει:

— Εἶδα ἕνα ὄνειρο, ὁ Ροβέρτος δὲν θὰ ξανάθῃ. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν τὴν εἶδα νὰ γελάσῃ. Κάθε ἡμέραν πηγαίνει καὶ κυττάζει τὴν θάλασσαν καὶ κάθε ἡμέραν ὀλιγοστεύουν αἱ ἐλπίδες της τῆς λέγει ἀνατάπανστα ὅτι ὁ ἀρραβωνιαστικὸς της θὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ὁ πατὴρ μου εἶπεν ὅτι ἡ πολλὴ λύπη ἐπὶ τέλους θὰ τὴν τρελλάνη. Αὐτὴν τὴν ἐλπίδα ὅπου προσπαθῶ νὰ τῆς δώσω ἐγὼ δὲν τὴν ἔχω. Τὸ ναυαρχεῖον δὲν ἐπῆρε καμμίαν εἰδήσιν διὰ τὴν "Εκλα". Τί ἀπέγεινε τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο πλοῖον; Μόνον ὁ Ὀκεανὸς τὸ εἰσεύρει. Λέγουν ὅτι ἐν ἄλλο πλοῖον ἤκουσε ἀπὸ μακρῆν τὸν ἴδιον μῆνα Σεπτεμβρίου κανοναῖς καὶ εἶδε μίαν λάμπην· ἀλλὰ τότε ἡ θάλασσα ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν μας, ποῖος θὰ ἐτόλμοσε νὰ περὶξῃ μίαν ἀγγλικὴν φρεγάδα;

Τὰ μυστικὸν αὐτὸ, τὸ εἰσεύρα ἐγὼ. Τί σύμπτωσις! τὸν Σεπτέμβριον εἶχε γείνει ἡ μάχη μας ἡ "Εκλα" ἦτο δῆλως ἄλλο τὸ ὄρατον ἐκεῖνο πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐχάθη μὲ ὄλους τοὺς ναῦτας του. Δὲν εἶπα τίποτε δὲν ἐδάστοσε ἡ καρδιά μου νὰ εἰπῶ τί μέρος εἶχα

ἐγὼ εἰς τὴν καταστροφὴν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἔρριψε εἰς αἰώνιον πένθος μίαν τότεν ὠραίαν κόρην.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπῆγα νὰ περιπατήσω ἕως εἰς τὸν βράχον, καὶ ἐπλησίονα εἰς τὴν Τζένην χωρὶς ν' ἀκούσῃ τὰ βήματά μου. Μόλις κινήθησα νὰ κρατήσω τὸν ἑαυτὸν μου καὶ νὰ μὴ φωνάξω τὸ δακτυλίδι, τὸ ὁποῖον ἐφοροῦσεν αὐτὴ εἰς τὸν δακτυλὸν της ἦτο ἀπαράλλακτον μὲ τὸ δακτυλίδι τοῦ ἀξιωματικοῦ. Ἐγύρισε καὶ μὲ εἶδε καὶ ἐκρυψε τὸ δακτυλίδι της. Τὰ βλέμματά μας συνκπαντήθησαν ἔνωισα ἕνα κρὸς εἰς τὴν καρδιά μου, διότι μοῦ ἐφάνη ὅτι εἶδα εἰς τὰ μάτια της βλέμμα ὁμοῖον μὲ τοῦ νέου ὅταν ἐφυγομαχοῦσε. Ἐνόησα ὅτι δὲν ὑπέφερε νὰ μὲ βλέπῃ καὶ ἀπεμκρύνθηκα.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀνεχώρησα μὲ τὸ φορτίον μου χωρὶς νὰ εἰπῶ τὸ μυστικόν μου. Ἐνῶ τὸ πλοῖόν μου ἐσχίζε τὰ κύματα, ἐσήκωσα τὸ κεφάλι μου καὶ εἶδα. Ἡ Τζένη ἦτο εἰς τὴν συνειθισμένην θέσιν της.

Τί ἀπέγεινε; προσαίπεν ὁ γέρωι ναυτικὸς τινάσων τὴν τέφραν τῆς πίπης του. Δὲν τὸ εἰσεύρω καὶ δὲν ἠθέλησα νὰ τὸ μάθω· γιατί ἐφοδούμην μήπως μάθω ὅτι ἡ σφαῖρά μου ἔκαμε δύο θύματα.

(Louis Collas)

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΟ ΠΤΩΧΟΚΟΜΕΙΟΝ.

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

ΣΤ'.

Ἀφῆκα τὸν Φραντσέσκον ἀφοῦ ἐσογίξα θερμοῦς τὴν χεῖρά του. Ἐτράπην εἰς λεπτομερεστέραν τοῦ ἀσύλου ἔρευναν, ὀφείλω δὲ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι πανταχοῦ εὗρον τάξιν, καθαριότητα, πειθαρχίαν. Οἱ γέροντες διέρχονται ὅσον οἶόν τε ἀνέτως τὸν βίον. Τὴν πιθανὴν πικρίαν τῆς παρούσης καταστάσεως ἄριστα ἠδύνατο νὰ μετριάσωσι ἢ καὶ νὰ διασκεδάσωσι ἀναλογιζόμενοι ποία θὰ ἦτο ἡ θέσις των, εἴν δὲν ὑπῆρχε τὸ ἄσυλον. Πάντοτε οἱ θνητοὶ παραπονουμέθα διὰ τὸ ἐνεστός, ὅταν ὁμοῦ τὸ ταλαίπωρον αὐτὸ καταστῆ παρελθόν, στρέφομεν μετὰ πόθον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ὀπίσω, ἀμνήμονες ὅτι ἡμεῖς πρῶτοι τὸ διεσῦραμεν καὶ πολλακίς τὸ κατηράσθημεν. Βεβαίως ἡ θέσις των δὲν εἶνε ζηλευτή, ἀλλὰ καὶ τίνος ἀνθρώπου εἶνε; Ἀφοῦ ὁ θάνατος δὲν τοὺς ἠνόησεν, ἀφοῦ ἡ μοῖρα παρέτεινεν αὐτῶν τὴν ζωὴν, παρατείνασα καὶ τὴν ποιήν, ἄς σπουδάζωσι τοῦλάχιστον νὰ διέρχωνται τὰς ὥρας ἐν σχετικῇ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας γαλήνῃ. Αὐτὸ πράττει ὁ κατάδικος ὁ μετὰ πόθου ἀναμένων τὴν στιγμὴν νὰ ἴδῃ ἀνοικομένην τὴν φυλακὴν, καὶ ἑαυτὸν ἐλεύθερον, ἀναπνέοντα τὴν αὔραν τοῦ βουνοῦ, καὶ καταναυσοῦμενον εἰς τὴν θεάν τοῦ στερεώματος οὐτινὸς τὸ νυκτερινὸν κάλλος ἀπέμαθε σχεδόν. Κατάδικος τῆς ζωῆς εἶνε καὶ